

BRIC : พลังขับเคลื่อนการส่งออกของประเทศไทย

BRIC : The Engine of Thailand Exports

ธิดาภรณ์ ใจคลุชารด*

บทคัดย่อ

BRIC ถูกใช้เป็นครั้งแรกเมื่อปี 2001 เป็นชื่อย่อที่พัฒนาขึ้นจากอักษรตัวแรกของชื่อประเทศ นราธิศ รัสเซีย อินเดีย และจีนที่นำมาร่วมกัน ในปัจจุบันทั้งสี่ประเทศกำลังพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและเป็นแรงขับเคลื่อนอุปสงค์ของตลาดโลกที่สำคัญก่อให้เกิดการเปลี่ยนผ่านทางเศรษฐกิจและการลงทุนในปี 2050 ก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกและมีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มประเทศ G6 ตั้งนั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรติดตัวที่จะแสวงหาโอกาสเพื่อส่งออกไปยังตลาด BRIC บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจถึงความเป็นมาของ BRIC การค้าระหว่างประเทศไทยกับ BRIC สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ BRIC โอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงข้อเสนอแนะเพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับประเทศไทย

คำสำคัญ: BRIC, พลังขับเคลื่อนการส่งออก, ประเทศไทยกับ BRIC

Abstract

The acronym BRIC was first used in 2001. It is the abbreviation from the first letter of the countries: Brazil, Russia, India and China. These four countries are rapidly developing and gaining importance as engines of demand and growth in world markets. Economic analysts expect these countries to become important world economic powers and be larger than the G6 by, at the latest, the year 2050. So stakeholders should be alert to good opportunities for exporting to BRIC markets. In these contexts, the overall objective of this article is to give the background of BRIC, the international trading of Thailand with BRIC, the economical environments of each country, the opportunities and obstacles to international trading and suggestions for Thailand preparations.

Keywords : BRIC, the Engine of Exports, Thailand and BRIC

* อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทนำ

ท่ามกลางกระแสวิกฤตเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อหั้งสหรัฐอเมริกาและยุโรปซึ่งเคยมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจ การเงิน และการค้าของโลกนั้น กลุ่มเศรษฐกิจใหม่กลุ่มนี้เองก็ถือกำเนิดขึ้นมาและดูเหมือนว่าจะมีพลังและศักยภาพเหนือกว่าสหรัฐอเมริกาและกลุ่มเศรษฐกิจเดิมที่เคยมีบทบาทในการกำหนดทิศทางเศรษฐกิจของโลก กลุ่มเศรษฐกิจใหม่นี้ถูกเรียกว่า BRIC ซึ่งใช้ครั้งแรกเมื่อปี 2001 ดีอเป็นกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีอัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในช่วงท่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลกที่ผ่านมา และยังเป็นตลาดเกิดใหม่ที่มีอัตราการเติบโตสูง BRIC เป็นการบัญญัติคำขึ้นโดยใช้อักษรตัวแรกของประเทศเป็นหลักมาร่วมกันประกอบด้วย 4 ประเทศ ได้แก่ บรานิล รัสเซีย อินเดียและจีน (Goldman Sachs Global Economics, 20 May 2009 : Online) มีการคาดการณ์ว่าอีก 5 ปีข้างหน้าเศรษฐกิจในตลาดนี้จะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.38 ในขณะที่จำนวนประชากรเมื่อรวมกันแล้วมีมากถึง 2.762.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 41 ของจำนวนประชากรโลก ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวของประชากรในกลุ่มประเทศนี้ในช่วงที่ผ่านมาเติบโตอย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยในปี 2550 เฉลี่ยอยู่ที่ 4,862.75 เหรียญสหรัฐฯ/คน/ปี หรือประมาณ 168,056.6 บาท/คน/ปี ทำให้การบริโภคสินค้าและบริการมีความหลากหลาย และอาจจะกลายเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่กำหนดราคาสินค้าและบริการได้ในอนาคต สอดคล้องกับการ

ตึกษาของ Goldman Sachs ที่ว่าภายใน 20 ปี BRIC จะมีอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจากกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้ว

BRIC จึงเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่มีความสมบูรณ์และลงตัวในทุกด้านจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรอนุรักษ์กันความร่วมมือที่จะผลักดันบทบาทนี้ให้โลกให้มากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จึงพ้นว่า BRIC เป็นตลาดที่น่าสนใจและน่าจับตามองเป็นอย่างยิ่ง บทความนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจถึงความเป็นมาของ BRIC การค้าระหว่างประเทศไทยกับ BRIC และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ โอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มนี้ รวมถึงข้อเสนอแนะเพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโลกใหม่ที่คาดว่า BRIC จะเป็นผู้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกที่สำคัญ

ความเป็นมาและความเคลื่อนไหวในช่วงที่ผ่านมาของ BRIC

BRIC เป็นการบัญญัติคำขึ้นโดยนักวิเคราะห์เศรษฐกิจของ Goldman Sachs เมื่อปี ค.ศ. 2001 ซึ่งใช้อักษรตัวแรกของประเทศเป็นหลักมาร่วมกันดังนี้ BRIC จึงหมายถึง บรานิล (Brazil) รัสเซีย (Russia) อินเดีย (India) และจีน (China) ในปี 2552 กลุ่มนี้มีอำนาจซื้อขายสูงถึงร้อยละ 23.4 ของเศรษฐกิจโลก มูลค่าการส่งออกร้อยละ 14.1 และมูลค่าการนำเข้าร้อยละ 11.6 ของโลก (กระทรวงการต่างประเทศ, M.P.P., Online) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาแต่ละประเทศพบว่า รัสเซียมีพื้นที่เป็น

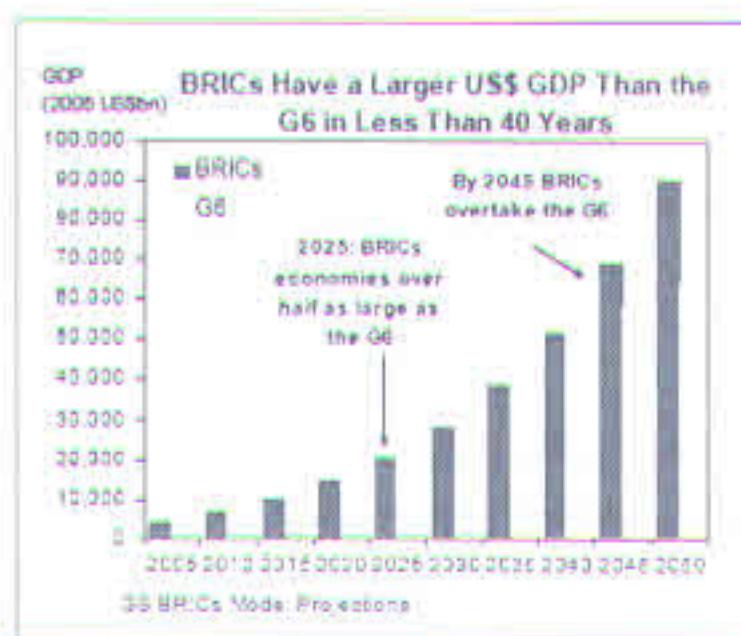

อันดับ 1 ของโลก จึงอันดับ 3 บริษัทอันดับ 5 และอันเดียวอันดับ 7 ส่วนจีนมีประชากรมากเป็น อันดับ 1 อินเดียอันดับ 2 บริษัทอันดับ 5 และ รัสเซียอันดับ 9 และจีนยังมีเงินสำรองเป็นอันดับ 1 รัสเซียอันดับ 3 อินเดียอันดับ 6 และบริษัท อันดับ 7

ด้วยเหตุที่ฐานทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ผสมผสานให้ก่อรุ่นนี้มี การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมี นัยสำคัญ และมีความต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา ค่อนข้างเร็วๆ เศรษฐกิจโลก (Georgieva, 2006, Online) เสนอข้อคิดเห็นว่าก่อรุ่นนี้จะมีการพัฒนา เศรษฐกิจที่เร็วมาก และในปี 2050 (ภาพที่ 1) จะเป็นก่อรุ่นที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงและก้าว ขึ้นมาเป็นมหาอำนาจของโลกในอนาคตแทนก่อรุ่น G6 ที่ประกอบด้วย ญี่ปุ่น เบอร์มัน ฟร์งเศส อิตาลี และอังกฤษ รวมถึงยังเป็นหัว ศูนย์กลางการผลิตและฐานการบริโภคสินค้าและ บริการที่สำคัญของโลก ที่ผ่านมา BRIC มีการ ประชุมร่วมกัน 2 ครั้ง (กรุงเทพมหานครประเทศไทย, 2551; ออนไลน์) ครั้งที่ 1 ที่เมือง Yekaterinburg ประเทศรัสเซีย (16 มิ.ย. 52) สร้างสำคัญ คือ สมาชิกก่อรุ่นจะรวมมือกันอย่างแข็งขันเพื่อแก้ไข วิกฤตการเงินและปัญหาอื่น ๆ ของโลกบนพื้นฐาน ของกฎหมายระหว่างประเทศ และต้องการให้มี ความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านพลังงานและ การผลิตอาหารเพื่อความมั่นคงของโลก ครั้งที่ 2 ที่กรุงน้ำเชี่ยว ประเทศไทย (15 เม.ย. 53) สร้างสำคัญ คือ การพัฒนาตาม UN Millennium Declaration และเป้าหมายแห่งสหสวรรษ (MDGs) มีการลงนามความตกลงว่าด้วยความ

ร่วมมือระหว่างธนาคารเพื่อการพัฒนาและ อำนวยความสะดวกด้านสินเชื่อและขยายความ ร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสมาชิก

ภาพที่ 1 แสดง GDP ของ BRIC กับ G6 ปี 2005 - 2050

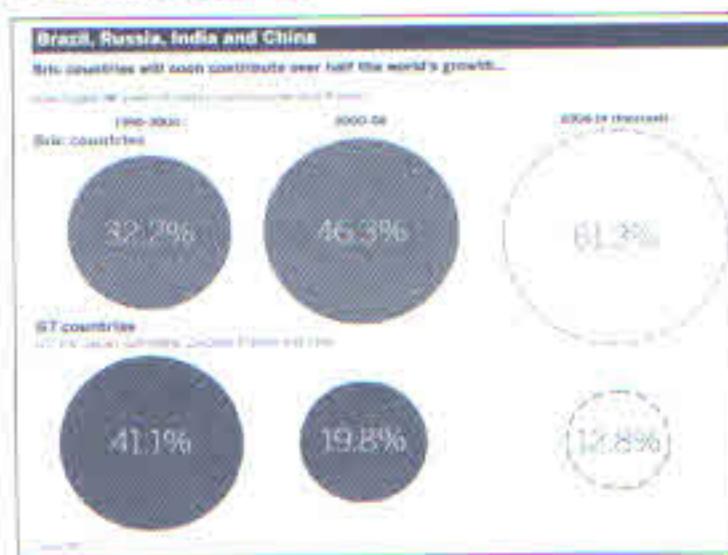
ความสำคัญของ BRIC ต่อตลาดโลก

BRIC มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เพราะ ขนาดของก่อรุ่นมีความหมายต่อโลกค่อนข้างมาก ก่อรุ่นที่อยู่ในด้านประชากร ก่อรุ่น BRIC มีสัดส่วน ของประชากรประมาณ 40% ของประชากรโลก ทั้งหมด ในด้านพื้นที่มีสัดส่วนประมาณ 25% ของพื้นที่ทั้งหมดและภาระจากอยู่ในสามทวีปคือ ยุโรป เอเชีย และอเมริกาใต้ ในด้าน GDP นั้น พนักงานก่อรุ่น BRIC มีสัดส่วน GDP อยู่ที่ 24% ต่อ GDP โลก และมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ อยู่ที่ประมาณ 45% ของทุนสำรองระหว่างประเทศ ทั้งหมดทั้งหมดทั้งโลก ในด้านศักยภาพการขยาย ตัวทางเศรษฐกิจ (ภาพที่ 2) พนักงานก่อรุ่นประเทศ BRIC นั้นมีสัดส่วนในการขยายตัวของ GDP โลก

เพิ่มขึ้นตามลำดับ และมีบทบาทหลักในการรับเคลื่อนการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกมากกว่ากลุ่ม G-7 ในช่วงปี 2000 - 2008 โดย BRIC มีสัดส่วนในการขยายตัวของ GDP โลกเฉลี่ยที่ประมาณ 46 % ในขณะที่ช่วง 10 ปีก่อนหน้านั้น (1990-2000) กลุ่ม BRIC มีสัดส่วนในการขยายตัวของ GDP โลกที่ประมาณ 32 % ในขณะที่กลุ่ม G-7 ในช่วงเดียวกันนั้น พบว่าสัดส่วนในการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกจากเดิมในปี 1990-2000 ที่อยู่ที่ประมาณ 41 % นั้นกลับลดลงครึ่งหนึ่งในช่วงปี 2000 - 2008 โดยอยู่ที่ประมาณ 20%

ภาพที่ 2 ศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจของ BRIC และ G7

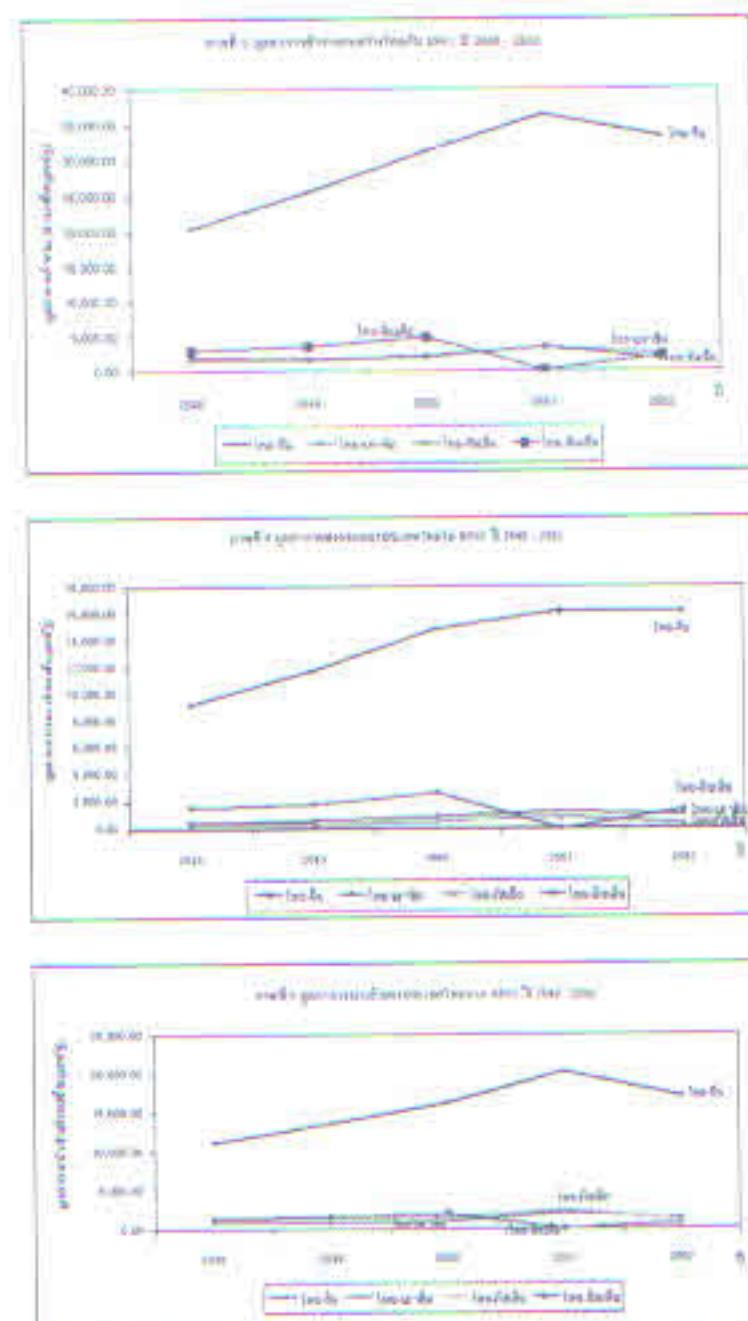

ที่มา: สุรศักดิ์ ธรรมโน้ต 18 กุมภาพันธ์ 2553 ออนไลน์

การค้าระหว่างประเทศไทยกับ BRIC

สำหรับประเทศไทย ความล้มเหลวของการค้ากับ BRIC ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยมีมูลค่าการค้าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12 - 14 ของการค้าระหว่างประเทศของไทยในช่วงปี 2548 - 2551 โดยเฉพาะจีนและอินเดียที่หลังจากการทำ FTA กับอินเดีย และ FTA อาร์เจนตินา - จีน ได้ส่งผล

ให้การส่งออกและการนำเข้าระหว่างไทยกับจีนและอินเดียเติบโตขึ้น ขณะที่มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับรัสเซียและบรัสเซลล์ยังคงข้างน้อย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามูลค่าการค้าทั้งการส่งออกและนำเข้าระหว่างไทยกับรัสเซียและบรัสเซลล์ขยายตัวในระดับสูงในช่วงปี 2550 แม้ว่าการค้าของไทยกับ BRIC ต้องประสบภาวะหดตัวตามวิกฤตเศรษฐกิจโลกเมื่อปี 2551 - 2552 (ภาพที่ 3, 4 และ 5) แต่แนวโน้มเศรษฐกิจกลุ่มนี้มีทิศทางการปรับตัวดีขึ้นซึ่งอาจเป็นพลังขับเคลื่อนให้การส่งออกของไทยไป BRIC กลับมาขยายตัวได้ดีดังเดิม

เมื่อพิจารณาปริมาณการค้าระหว่างประเทศไทยกับ BRIC เป็นรายประเทศ พบว่า ในปี 2552 ไทยมีการท่าการค้ากับบรารชิล ติดเป็นมูลค่ารวม 2,325.73 ล้านเหรียญสหรัฐ (ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ, มีนาคม 2553 : ออนไลน์) โดยการส่งออกของไทยไปบรารชิลลดลงร้อยละ 18.6 ส่วนนำเข้าจากบรารชิลลดลงร้อยละ 36.89 เมื่อเทียบกับปีก่อน สินค้าที่ไทยนำเข้าได้แก่ เหล็กและผลิตภัณฑ์ ถ้วนเหลืองและกากระถั่นเหลือง อัญมณีดินเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรม ไม้ชุงและไม้แปรรูป ยาจักดศดaruพิช เคมีภัณฑ์ กระดาษและเยื่อกระดาษ ส่วนสินค้าที่ไทยส่งออกได้แก่ ยางพารามชาติและผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ เครื่องปรับอากาศ วิทยุ โทรศัพท์

ส่วนปริมาณการค้าระหว่างประเทศไทยกับรัสเซีย จากข้อมูลในปี 2552 (ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ, พฤศจิกายน 2552 : ออนไลน์) พบว่า มูลค่าการค้ารวมลดลงร้อยละ 52.5 การส่งออกลดลงร้อยละ 61.22 การนำเข้าลดลงร้อยละ 49.46 เมื่อเทียบกับปีก่อน รัสเซียก็เป็นตลาดนำเข้าอันดับ 23 ของไทย สินค้านำเข้าได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้า น้ำมันดิน เขื่อเพลิงอินดาและในทางกลับกันรัสเซียเป็นตลาดส่งออกอันดับ 46 ของไทย สินค้าส่งออกได้แก่ รถยนต์ และอุปกรณ์ ข้าว เครื่องปรับอากาศ วิทยุโทรศัพท์ (เสื้อผ้า สำเร็จรูป ผลไม้กระป่องและแปรรูป

ในขณะที่ปริมาณการค้าระหว่างประเทศไทยกับอินเดียจากข้อมูลในปี 2552 (ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ, พฤศจิกายน

2552 : ออนไลน์) พบว่า มูลค่าการค้ารวมลดลงร้อยละ 28.08 การส่งออกลดลงร้อยละ 12.77 การนำเข้าลดลงร้อยละ 46.29 เมื่อเทียบกับปีก่อน อินเดียเป็นตลาดนำเข้าของไทยอันดับ 20 สินค้านำเข้าได้แก่ เครื่องเพชรพลอย เคมีภัณฑ์ พิชและผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ในขณะที่ อินเดียก็เป็นตลาดส่งออกของไทยอันดับ 13 สินค้าส่งออก ได้แก่ เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ

และเมื่อพิจารณาปริมาณการค้าระหว่างประเทศไทยกับจีน จากข้อมูลปี 2552 เช่นกัน (ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ, กุมภาพันธ์ 2553 : ออนไลน์) พบว่า มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 8.79 การส่งออกลดลงร้อยละ 4.1 การนำเข้าลดลงร้อยละ 12.73 เมื่อเทียบกับปีก่อน ไทยนำเข้าจากจีนเป็นอันดับ 2 สินค้านำเข้าได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เช่นเดียวกับจีนเป็นตลาดส่งออกอันดับ 2 ของไทย สินค้าส่งออกได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ ยางพารา เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของกลุ่ม BRIC

จากความสำคัญของ BRIC ที่จะเป็นหัวศูนย์กลางการผลิตและฐานการนิโภคที่สำคัญของโลก ในส่วนนี้ของบทความจิงนำสภาพ

เวดส์ล้อมทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศตามแนวคิดของเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศมาพิจารณา (Robert, 2008 ; Krugman and Obstfeld, 2006) เพื่อทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนของไทยได้ทราบถึงโอกาสและอุปสรรค ทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับ BRIC และใช้ประโยชน์ลักษณะล้อมทางเศรษฐกิจของกลุ่มนี้เพื่อการขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศ รายละเอียดการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวสรุปได้ดังนี้ (ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ วันวาน 2552 : ออนไลน์ ; ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 16 มิถุนายน 2552 : ออนไลน์ , กรมส่งเสริมการค้าส่งออก, 2552 : ออนไลน์ ; Goldman Sachs Global Economics, 29 May 2009 : Online ; Dominic and Roopa, 1 October 2003 : Online)

1) ระบบเศรษฐกิจและนโยบายทางเศรษฐกิจ

ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจและนโยบายทางเศรษฐกิจของกลุ่มนี้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมากขึ้น อย่างกรณีราชอาณาจักรที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมในปี 2004 มีมาตรการในการคุ้มครองสินทรัพย์เอกชนซึ่งเป็นจุดเด่นสำคัญที่ทำให้นักลงทุนต่างชาติไว้วางใจในนโยบายรัฐบาลที่สนับสนุนการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือหนี้สิน ส่วนรัฐเชียที่ได้ดำเนินการปฏิรูประบบเศรษฐกิจจากระบบทวางแผนส่วนกลางไปสู่ระบบเสรีนิยมตั้งแต่ปี 1992 โดยมีแนวทางที่สำคัญๆ ได้แก่ แปรรูปรัฐวิสาหกิจ เปิดเสรีการค้า ปฏิรูประบบการเงินการคลัง ปฏิรูปที่ดิน และปรับ

เปลี่ยนระบบขั้นตอนต่างๆ ในขณะที่อินเดีย
เดิมใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมແຕในปี 1991
อินเดียประกาศนโยบายเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและ
กำหนดมาตรการที่สำคัญ เช่น ลดการขาดดุลลงบ
ประมาณของรัฐ ปฏิรูปอัตราแลกเปลี่ยน ลด
การอุดหนุนส่งออกและห้ามจำกัดการนำเข้า ซึ่ง
ไม่แตกต่างกับจีนที่ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งประเทศในปี
1949 จนถึงปลายปี 1978 จีนใช้ระบบเศรษฐกิจ
แบบสหภาพโซเวียตซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อ
แผนพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยวางแผนตรงจาก
รัฐบาลกลางไปยังภูมิภาค แต่ระบบเศรษฐกิจแบบ
นี้ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องเผชิญ
กับความยากจน หลังจากนั้นตึ้ง เสียผิง ผู้นำคน
ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจโดย
ให้ความสำคัญและยอมรับระบบตลาดทุนนิยม
ควบคู่กับการปรับโครงสร้างทางสังคมส่งผลให้
สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจปรับปรุงดีขึ้น มีการ
เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

2) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ความพร้อมของทรัพยากรและสาธารณูปโภค

ประเทศไทยในกลุ่มนี้มีสภาพแวดล้อมทางการเกษตร ความพร้อมของทรัพยากรและสาธารณูปโภคที่แตกต่างกัน กรณีราชบุรีมีขนาดพื้นที่ 8,511.965 ตารางกิโลเมตร ใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลก มีทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานเป็นจำนวนมาก เป็นศูนย์กลางการผลิตสินแร่ของโลก เช่น ทองคำ เหล็ก สังกะสี อิกหั้งยังเป็นผู้นำในผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร ข้าวสาลี ข้าวโพด ก้าวเหลือง และยังเป็นผู้ผลิตเชือกงานอย่างใหญ่ที่สุดของโลกอีกด้วย การคมนาคมขนส่งใช้รถชนิด

เป็นหลัก ยกเว้นในแบบทางพิศเหมือน ทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือมาตะวันออกเฉียงใต้จะใช้การขันสูงทางน้ำระหว่างกันก่อนที่จะขานถ่ายเสินค้าโดยใช้ตันที่เชื่อมต่อกัน ในขณะที่รัฐเชียฟ์พื้นที่ 17.075.400 ตารางก้ามเมตรีกว่าใหญ่ที่สุดในโลก และยังเป็นเจ้าของแหล่งก๊าซธรรมชาติมากเป็นอันดับ 1 ของโลก น้ำมันมากเป็นอันดับ 8 ของโลก และยังเป็นแหล่งผลิตถ่านหินใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกอีกด้วย นอกจากนี้ประชากรมีระดับการศึกษาสูง และมี Know How ด้านต่างๆ มากมาย แต่ยังคงมีปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขคือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค

ส่วนอื่นเดียวกันที่ 3,287,590 ตารางกิโลเมตร ในญี่ปุ่นอันดับ 7 ของโลก และมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ เรเวเทลิก เมฆแกมน้ำ แก๊สธรรมชาติ เพชร และถ่านหิน อีกทั้งมีพื้นที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก นอกจากนี้ยังมีจุดเด่นที่ประชากรมีคุณภาพ มีความพร้อมทางภาษาอังกฤษ อัตราค่าแรงยังไม่สูงนัก แต่อย่างไรก็ตาม อินเดียบังประสมกับการขาดแคลนสาขาวรรณไปด้วยพื้นฐานที่เพียงพอโดยเฉพาะการขนส่งทางบก ทำเรือ ถนนมีนิ่ว พิพพาและปะปา เมืองพิจารณาจัน พนว่า มีขนาดพื้นที่ 9,561,000 ตารางกิโลเมตร มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ถ่านหิน ปูตระเลียม เห็ด ทองแดง ตะกั่ว ดีบุก ระบบโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่งมีทั้งรถไฟ ถนนทางหลวง และระบบทางด่วนที่เชื่อมต่อ กันทั่วประเทศ ส่วนทางน้ำเป็นที่นิยมในการขนส่งสินค้าโดยมีท่าเรือขนาดใหญ่จำนวนมากตามแม่น้ำฟังตะวันออก ส่วนทางอากาศรองรับห้อง

ໃບແຄະດະຫຼາງງປະເທດ

3) ขนาดของเศรษฐกิจและจำนวนประชากร

เมื่อพิจารณาถึงขนาดของเศรษฐกิจและเพดานภาระทางเศรษฐกิจ พบว่า บริษัทมีขนาดเศรษฐกิจ 36.3 ล้านล้านบาท จึงทำให้บริษัท มี GDP ในกลุ่มที่สูดในทวีปอเมริกาได้ มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องแม้จะมีอัตราที่ชะลอตัวลง เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตามมีการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจะมีการขยายตัวในระดับ 3 - 4% ในปี 2010 - 2012 ส่วนรัสเซียมีขนาดเศรษฐกิจ 33.5 ล้านล้านบาท ในปี 2006 รัสเซียเคยมี GDP ในกลุ่มเป็นอันดับ 9 ของโลก ทั้งนี้มีการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจของรัสเซียจะเติบโตในระดับ 4 - 5% ในปี 2010 - 2012 กรณีอินเดียปัจจุบันมีขนาดเศรษฐกิจ 31.38 ล้านล้านบาท โดยระหว่างปี 2006 - 2007 มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับ 9.4% ทั้งนี้คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวในระดับ 7 - 8% ในปี 2010 - 2012 ส่วนจีนมีขนาดเศรษฐกิจ 94.02 ล้านล้านบาท มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราที่สูงและต่อเนื่อง โดยอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยอยู่ในระดับ 9 - 10% ปัจจุบันขนาดเศรษฐกิจมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจะเติบโตเฉลี่ย 8 - 9% ในปี 2010 - 2012 นอกจากนี้จีนยังเป็นประเทศที่มีเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในอันดับที่ 1 ของโลก รัสเซียอันดับ 3 อินเดียอันดับ 6 และบริษัท อันดับ 7 และเมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากรพบว่า จีนมีมากเป็นอันดับ 1 อินเดียเป็นอันดับ 2

บร้าชิลอันดับ 5 และรัสรเชียล อันดับ 9 ถือว่าเป็นตลาดผู้บุริโภคและผู้ผลิตที่ใหญ่ที่สุดของโลก

4) ตลาดเงินและตลาดทุน

ประเทศไทยในกลุ่มนี้มีตลาดเงินและตลาดทุนที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น บร้าชิลที่จัดได้ไว้ มีระบบการเงินการธนาคารที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของกลุ่มประเทศตลาดใหม่ ปัจจุบันมีธนาคารของรัฐ และเอกชนรวมกว่า 200 ธนาคาร และสถาบันการเงินอื่น ๆ อีกกว่า 2,300 แห่ง นอกจากนี้ยังมีตลาดหลักทรัพย์ตั้งกระจาดอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ตลาดตราสารออมสินและตราสารหนี้มีขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับบรรดาประเทศอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มประเทศตลาดใหม่ ส่วนรัสรเชียในปัจจุบันมีธนาคารพาณิชย์มากกว่า 1,000 แห่ง ในที่นี้เป็นของรัฐ 4 แห่งที่เหลือเป็นของเอกชน แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นธนาคารขนาดเล็กมีระบบการบริหารงานและระบบการจัดการที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ดังนั้นในการเลือกใช้บริการของธนาคารในรัสรเชียจึงควรต้องพิจารณาให้รอบคอบ ส่วนธนาคารของอินเดียก็มีห้างที่เป็นของรัฐ เอกชน และต่างชาติ รวมถึงมีสถาบันการเงินประเทศไทยอีก ฯ เหมือนกับประเทศไทยอีก ฯ เช่น บริษัทประกันภัย เป็นต้น แต่ที่สำคัญคือธนาคารยังมีการบริหารจัดการที่ยังไม่ได้มาตรฐานเข่นกัน

กรณีของจีนพบว่าภายในหลังการเปิดเสรีภาคการเงินเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม ปี 2006 ตามพันธสัญญาที่จีนมีต่อ WTO ทำให้ทางการจีนเร่งพัฒนาภาคการเงินภายในประเทศไทย ระบบธนาคารของจีนแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ กลุ่มที่

ดำเนินการตามนโยบายของรัฐ กลุ่มธนาคารเพื่อการพัฒนาเฉพาะตัว กลุ่มธนาคารพาณิชย์ และสาขาของธนาคารต่างชาติ ปัจจุบันธนาคาร Industrial and commercial Bank of China (ICBC) ซึ่งเป็นธนาคารที่ใหญ่ที่สุดของจีนมีขนาดใหญ่ตามมูลค่าทางการตลาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก และเมื่อพิจารณาที่ตลาดทุนโดยดูที่ตลาดหลักทรัพย์เป็นหลัก พบว่า ในปี 2550 ตลาดหลักทรัพย์บร้าชิลมีมูลค่าตลาดรวมกันทั้งสิ้นอยู่ที่ 46.38 ล้านล้านบาท ส่วนรัสรเชีย มีมูลค่าตลาดรวมประมาณ 32.3 ล้านล้านบาท ในขณะที่อินเดียมีมูลค่าตลาดรวมทั้งสิ้น 56.07 ล้านล้านบาท และจีนที่มีมูลค่าตลาดรวมทั้งสิ้น 143.78 ล้านล้านบาทซึ่งมีมูลค่าสูงสุดในกลุ่มนี้

5) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

ปัจจุบันเศรษฐกิจในกลุ่มนี้อยู่ในขั้นตอนการรวมกลุ่มมากขึ้นโดยเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งมีการทำข้อตกลงเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า ตัวอย่างข้อตกลงหรือความร่วมมือทางการค้าที่ประเทศไทยดำเนินทำกับไทย มีดังต่อไปนี้ กรณีบร้าชิล ได้แก่ ความตกลงทางการค้า ลงนามเมื่อ 12 กันยายน 2527 และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการค้าและเศรษฐกิจระหว่างสหภาพการค้าแห่งประเทศไทย กับ The National Confederation of Commerce ลงนามเมื่อ 13 มิถุนายน 2537 นอกจากนี้บร้าชิลได้ทำหนังสือถึงไทยในนามของกลุ่ม MERCOSUR (หรือตลาดร่วมอเมริกาใต้ตอนล่าง ประกอบด้วยสมาชิก 4 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล 巴拉圭 และอุรuguay)

Country	GDP (nominal)	GDP (PPP)	GDP (real)	UNDP Human Development Index	UNDP Gini Coefficient	UNDP Life Expectancy	UNDP Primary School Enrollment	UNDP Secondary School Enrollment	UNDP Urbanization
Angola	107	107	90	0.407	0.45	54.8	71.0	156	31%
Bolivia	10	10	8	0.407	0.45	54.8	71.0	156	31%
Chile	10	9	8	0.750	0.35	77.4	94.0	92	85%
Colombia	10	9	8	0.687	0.45	74.4	88.0	88	75%
Ecuador	5	5	2	0.587	0.45	71.4	80.0	75	65%
El Salvador	5	5	2	0.587	0.45	71.4	80.0	75	65%
Honduras	5	5	2	0.587	0.45	71.4	80.0	75	65%
Mexico	11	6	4	0.750	0.35	77.4	94.0	92	85%
Nicaragua	81	69	28	0.587	0.45	71.4	80.0	75	65%
Panama	21	11	23	0.750	0.35	77.4	94.0	92	85%
Peru	27	17	16	0.687	0.45	71.4	80.0	75	65%
Venezuela	16	12	29	0.587	0.45	71.4	80.0	75	65%

第13章 | 从BRIC到BRI：中国与“一带一路”倡议

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	อันดับของประเทศ BRIC เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในโลก			
	บราซิล (Brazil)	รัสเซีย (Russia)	อินเดีย (India)	จีน (China)
บริมาณเงินตราส่วนต่างประเทศ	7	3	6	1
หนี้ต่างประเทศ	24	20	27	19
หนี้สาธารณะ	47	117	29	98
การบริโภคไฟฟ้า	10	3	7	2
จำนวนโทรศัพท์มือถือ	5	4	2	1
จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	5	11	4	1
การผลิตรถยนต์	6	12	9	2
พื้นที่เพาะปลูก	5	4	2	3
พื้นที่ป่า	2	1	10	5
บริมาณเส้นทางรถไฟ	10	2	4	3
บริมาณเส้นทางถนน	4	8	2	3

ที่มา : Goldman Sachs Global Economics, July 2006.

โอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับ BRIC

จากความสำคัญของ BRIC ที่มีต่อเศรษฐกิจโลกและประเทศไทย เมื่อนำข้อมูลข้างต้นมาประกอบการพิจารณาถึงโอกาสและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับ BRIC สรุปได้ว่า

ตลาดบราซิล โอกาสของสินค้าไทยในตลาดนี้ค่อนข้างดี เพราะสินค้าไทยเป็นที่ยอมรับของตลาดนี้มาในระดับหนึ่งแล้วเนื่องจากสินค้าไทยหลายรายการมีราคาและคุณภาพที่จะสามารถแข่งขันได้ ส่วนอุปสรรคที่อาจพบได้แก่ สินค้า

คู่แข่งจากจีน อินเดีย และเวียดนาม การปักป้องอุดตสาหกรรมภายในมาก ระยะทางไกล ค่าขนส่งมีต้นทุนสูงต่อการค้า ภาษีนำเข้าอัตราสูงและไม่มีความชัดเจน ข้อมูลการค้าการลงทุนไม่เพียงพอ ปัญหาแรงงาน และปัญหาภาษา

ตลาดรัสเซีย เป็นตลาดที่มีประชากรจำนวนมากและเศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น อาหารและวัสดุดิบยังมีความจำเป็นต้องนำเข้าสูง เช่น เนื้อสัตว์ นมผง พักรถและผลไม้ กาแฟ ชา อัญมณี น้ำมันพืช น้ำตาลทราย เครื่องปูรุ่งแสงและสินค้าสมุนไพร เป็นต้น ไทยจึงมีอุปสงค์ในการส่งออกสินค้าประเภทตั้งกล้าว แต่รัสเซียเป็น

ମହାଭାଗିତା

ອຸທິລະນາຍົກສອງ ອຸທິລະນາຍົກສອງ ອຸທິລະນາຍົກສອງ ອຸທິລະນາຍົກສອງ

၃၁၁၀၈၁၉၂၂၁၁၇၂

မအောင်ရှုံးစွဲများကိုလည်းကောင်း၊ မအောင်ရှုံးစွဲများကိုလည်းကောင်း၊
မအောင်ရှုံးစွဲများကိုလည်းကောင်း၊ မအောင်ရှုံးစွဲများကိုလည်းကောင်း၊
မအောင်ရှုံးစွဲများကိုလည်းကောင်း၊ မအောင်ရှုံးစွဲများကိုလည်းကောင်း၊
မအောင်ရှုံးစွဲများကိုလည်းကောင်း၊ မအောင်ရှုံးစွဲများကိုလည်းကောင်း၊

BRIC အားလုံးမှာ အကျဉ်းချုပ်မှုတော်းဆွဲမှုများ

ପ୍ରକାଶନ କମିଶନ

ສັນຕິພາບ

និងក្រុង សេចក្តីបានរួមចូលរួម និងរួមចូលរួម
ឲ្យដាក់ទុកក្រុងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រុងពាណិជ្ជកម្ម ឲ្យដាក់
ឲ្យដាក់ និងក្រុងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រុងពាណិជ្ជកម្ម ឲ្យដាក់
ឲ្យដាក់ និងក្រុងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រុងពាណិជ្ជកម្ម ឲ្យដាក់

ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนของไทยเพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโลกใหม่ที่คาดว่า BRIC จะเป็นผู้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ส่งออกควรเดินทางเข้าไปศึกษาและร่วมงานแสดงสินค้า ซึ่งนอกจากจะได้รับความสะดวกในการออกแบบโดยผู้จัดแล้ว ผู้ส่งออกยังมีโอกาสเห็นรูปแบบสินค้าที่ผู้บริโภคในตลาดนั้นๆ ต้องการบริโภคและอุบัติ รสนิยม Trend และลู่ทางเข้าตลาดในประเทศที่มีศักยภาพ

2. ผู้ส่งออกควรศึกษาภูมายและกราฟเบี้ยนที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยกลุ่มนี้อย่างชัดเจนเนื่องจากบางประเทศไม่ได้ใช้กฎหมายและระเบียบชุดเดียวกันในระดับรัฐหรือเมือง มีฉะนั้นจะเกิดความผิดพลาดได้ง่ายและเป็นอุปสรรคอย่างมากสำหรับการส่งออกสินค้าไปยังประเทศไทย

3. ผู้ส่งออกควรยกระดับการผลิตสินค้าพร้อมทั้งพัฒนาสินค้าให้แปลกใหม่ เจาะตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche) และได้มาตรฐานตามกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศ เพราะประชากรในกลุ่มประเทศไทยนี้มีฐานะดีขึ้นกว่าเดิม และชอบบริโภคสินค้าที่มีระดับ เช่น ตลาดอัลูมิเนียมและเครื่องประดับ จึงสามารถผลิตได้แต่ยังขาดทักษะการออกแบบและพิมพ์ไม่ละเอียด ประณีต ดังนั้น ผู้ส่งออกไทยควรอาศัยข้อได้เปรียบนี้ พร้อมหั้งศึกษาข้อมูลการตลาด พฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อพัฒนาสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของชาวจีน

4. ผู้ส่งออกควรหมั่นศึกษาและติดตามนโยบายทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และการดำเนินประเทศเหล่านี้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ต่อการกำหนดถูกทางการส่งออกของตนเอง เช่น นโยบายการวางแผนครอบครัวที่ให้ครอบครัวมีบุตรน้อยลง การใช้สินค้าและบริการ เช่น อุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับเด็ก ของเล่น โรงเรียนอนุบาล เป็นต้น ยอมได้รับความสนใจจากสมาชิกในครอบครัวของเด็กนั้นๆ เนื่องจากนโยบายการมีบุตรคนเดียว ทำให้เด็กที่เกิดมาได้รับความรัก ความเอาอกเอาใจมากเป็นพิเศษ

5. ผู้ส่งออกควรเลือกเส้นทางการขนส่งสินค้าไปยังประเทศไทยให้เหมาะสม เพื่อลดต้นทุนค่าขนส่ง

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรขยายช่องทางการตลาดของสินค้าไทยให้เป็นทั่วโลกพร้อมที่จะนำเสนอศักยภาพทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพและประชาสัมพันธ์เผยแพร่สินค้าไทยให้เข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น

7. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรผลักดันให้มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าในรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม

8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเชิญนักธุรกิจ ผู้แทนภาครัฐ และสื่อของประเทศไทยในกลุ่มนี้ไปพบปะหารือกับฝ่ายไทยทั้งในช่วงงานแสดงสินค้า หรือโอกาสอื่นๆ ก็จะเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจในด้านวัฒนธรรม ด้านความคิด ด้านการเมือง และด้านการพัฒนาซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การค้าขายในอนาคต

“**BRIC**” [බෙඳුනු] නොවන් : <http://www.deptai.or.th> (2 ජූනු 2552) “**බෙඳුනු**” [බෙඳුනු] නොවන් : <http://www.deptai.or.th> (1 ජූනු 2553)

9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดศูนย์ผู้แทนทางการค้าทั้งภาครัฐและภาคเอกชนของไทยเดินทางไปเยือนประเทศไทยในกลุ่มนี้ รวมถึงการตั้งตัวแทนจำหน่ายและกระจายสินค้า ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับและสิ่งที่ได้พบเห็นด้วยตนเองจะทำให้ตัดสินใจเลือกตลาดที่มีศักยภาพได้อย่างเหมาะสมมากขึ้นแทนที่จะตัดสินใจเลือกจากข้อมูลบนกระดาษเพียงอย่างเดียว

10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำ Website และเอกสารเผยแพร่ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศเป็นภาษาของประเทศไทยในกลุ่มนี้ ก็จะช่วยให้การสื่อสารเป็นไปโดยสะดวกและเข้าใจกันได้มากและตื้อขึ้น อีกทั้งตัวผู้ส่งออกไทยสามารถใช้ภาษาของประเทศไทยในกลุ่มนี้สื่อสาร

ในการทำการค้าได้ ยอมรับเป็นข้อได้เปรียบอีกประการหนึ่ง เพราะนักลงทุนจะต้องความสะดวกในการติดต่อพูดคุยธุรกิจแล้วยังเป็นการสร้างความพอใจและความประทับใจอีกด้วย

และสุดท้ายที่ผู้เขียนเห็นว่าควรปฏิบัติคือ การประสานความร่วมมือกันของป่างเป็นรูปธรรม ในลักษณะเครือข่าย ระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ส่งออก อุตสาหกรรมสนับสนุนตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ และสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมศักยภาพของสินค้าไทยและผู้ส่งออกให้ใช้ช่องทางและแนวทางโอกาสที่ดีในการส่งออกไปยังตลาด BRIC ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการส่งออก. (2552) "ข้อมูลประเทศไทยสำหรับรัฐประชานจีน อินเดีย และรัสเซีย" [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.deptai.or.th> (2 มิถุนายน 2553)

กระทรวงการค้าต่างประเทศ. (ม.ป.ป.) " ความเคลื่อนไหวของกลุ่มประเทศอาเซียน รัสเซีย อินเดียและจีน (BRIC)" [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.deptai.or.th> (1 มิถุนายน 2553)

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (16 มิถุนายน 2552) "ประเทศไทยนำกลุ่ม BRIC บทบาทเพิ่มขึ้นของประเทศไทยกำลังพัฒนา" [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://research.kasikornresearch.com> (1 มิถุนายน 2553)

สุรศักดิ์ อรรอมโน. (18 กรกฎาคม 2553). "การทะยานขึ้นของ BRICs" [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.slamintelligence.com/the-rise-of-bric> (2 มิถุนายน 2553)

ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ. (ธันวาคม 2552) "กลุ่ม BRIC" [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.deptai.or.th> (1 มิถุนายน 2553)